

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 11 Czerwca v. s. 1830 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 3 czerwca.

Przez najwyższe Ukazy do Rządzącego Senatu, z dnia 15 maja, zostający przy Ministerstwie Skarbu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Pasenko* mianowany Wicegubernatorem Kiiowskim, z dnia 18 maja były Podolski Gubernialny Marszałek, uwolniony od służby Szambelan Dworu J. C. M. Xiążę *Józef Czatwertyński*, otrzymuje stopień Radzcy Stanu.

— Przez najwyższy ukaz do Rady Opiekunichy zakładow Petersburskiego urzędu powszechney opieki, z dnia 11 maja, na miejsce uwolnionego na własną prośbę Członka tejże Rady i opiekuna domu sierot, byłego Półkownika *Potemkina*, naznaczony zostaje Marszałek Dworu Hr. *Potocki*.

— Najwyższym rozkazem oznajmionym Rządzącemu Senatowi przez P. Wicekanclerza, z dnia 17 kwietnia b. r. z powodu danego Wielkiemu Mistrzowi obrzędów Hr. *Potockiemu* pozwolenia na wydalenie się za granicę po dzień 1 października b. r., pełnienie jego obowiązków, aż do powrotu poleconém zostaje Mistrzowi obrzędów Hr. *Sottohubowi*.

— 24 maja umarł w tutejszej stolicy Prezydent Komitetu Cenzury zgraniczney, Rzeczywisty Radzca Stanu *Michał Demczyński* (był dawniej przy poselstwie Rosyjskiém w Warszawie, a za tymczasowego Rządu W. X. Warszawskiego był w tymże rządzie naczelnym sekretarzem).

— Statek parowy *Jerzy IV*, który miał przez całe bieżące lato chodzić między Petersburgiem a Lubeką (Tyg. N. 20) po ostatnim ztąd odejściu, dotąd nie powrócił. Tutejszy dom handlowy *Stieglitz i komp.*, uważając to spóźnienie za niechybne potwierdzenie pogłoski, że statek ten został sprzedany, i że właściciel, P. *Joliffe* odwołał go z drogi do Anglii, oświadcza się w tutejszych gazetach przeciw nierzetelności P. *Joliffe*, który wielu osobom, zwłaszcza chorym uczynił niepowetowany zawód, i ubolewa, iż się czas jakiś zajmował jego interesami. Kupcy w Lubecce zamierzają urządzić parowy statek dla utrzymania komunikacji między tém miastem a Petersburgiem. (T. P.)

Ukaz Rządzącego Senatu.

O uzyskiwaniu peny od kapitałów funduszowych, rozłożonych na terminy opłaty.

Wedle Ukazu Jego CESARSKIEY Mości, Rządzący Senat słuchali przedstawienia P. Ministra Skarbu, że P. Minister Narodowego Oświecenia, przesławszy do Ministra Skarbu kopią otrzymanego przezeń przedstawienia Izby Skarbowey Mińskiej pod dnem 10 septembra 1829 roku, i sporządzoney przez tęż. Izbę Skarbową wiadomości o niedoimkach poieżniczych, obróconych na osnowie ukazu Rządzącego Senatu 13 maja 1825 roku w kapitał i rozłożonych na terminy opłaty z procentami wciągu lat kilku, między innymi wyraził, że pomieniona Izba Skarbowa napotkała niewyrozumienie: czy należy na tych dłużników, którzy nie wnoszą na termin wedle rozkładu części kapitału i procentow, nakładać i uzyskiwać peny od pieniędzy kapitalnych i procentowych, albo też liczyć ją od samych tylko procentow? Przy czém Izba Skarbowa dodaje, iż, ieśliby do upłynienia ostatniego terminu, ustanowionego na opła-

tę rozłożonego na terminy kapitału, pobierać penę od kapitału i procentow; tedy podług iey opinii, possesorowie, nie tylko nie używaliby ulgi wedle ukazu 13 maja 1825 roku, ale byłiby obciążeni większą opłatą dochodu szkolnego; gdyż kapitały funduszowe rozłożone na terminy, nastają z procentow i nagromadzonych w bardzo znaczney ilości pen, od których druga pena przed obróceniem w kapitał nie była nakładana. Na skutek czego tenże Minister Oświecenia Narodowego, rozpatrzywszy wspomnioną okoliczność i porównawszy z ukazem Rządzącego Senatu 19 maja 1811 roku, w którym powiedziano: w § 11m, podatek niewniesiony na ustanowiony termin, uważa się za niedoimkę, i w § 12m, po upłynieniu dwóch niedziel po terminie, niedoimka uzyskuje się z naznaczoną peną, uczynił wniosek, że od tych niedoimek, które zamienione są w kapitał, należy uzyskiwać penę, licząc ją tylko od dochodu z tego kapitału, a od tych, których opłata rozłożona jest na lat kilka, należy uzyskiwać penę i od kapitału, należnego do opłacenia w każdym roku, i od iego procentow, bo ieżeliby ten kapitał i procenta weszły w terminie naznaczonym, tedy fundusz szkolny mógłby otrzymywać od nich dochód, którego jest pozbawiony, ieśli nie otrzyma ich w swoim czasie; o czém zakomunikował Ministrowi Skarbu dla dalszego ze strony iego rozpatrzenia. Tenże Minister Skarbu, zgadzając się ze zdaniem takim Ministra Oświecenia Narodowego, przedstawia o niém na rozpatrzenie i rozwiązanie Rządzącego Senatu; a razem z tém uprasza i o należyte w tej rzeczy zalecenie wszystkim Izdom Skarbowym, zawiadującym majątkami, należącemi do funduszu edukacyynego, dla iednostaynego w podobnych zdarzeniach postąpienia. Rozkazali: Znaydując powyższe zdanie PP. Ministrów: Oświecenia Narodowego i Skarbu, gruntowném i zgodném z mocą Naywyższego Manifestu 19 maja 1811 roku i Opinią Rady Państwa, 17 lutego 1825 roku Naywyżey potwierdzoną, a zatem zgadzając się z tém zdaniem, Rządzący Senat sądzi: od tych niedoimek, które liczyły się na possesorach majątkow poieżniczych i podług opinii Rady Państwa 17 lutego 1825 roku Naywyżey utwierdzoney, zamienione zostały w kapitał, penę z niewniesienie ich na termin, uzyskiwać, licząc ją tylko od dochodu z tego kapitału; a od tych, których opłata rozłożona jest na lat kilka, uzyskiwać penę i od kapitału, należącego do opłacenia w każdym roku i od iego procentow. I o tém, tak do Izby Skarbowey Mińskiej w odpowiedzi na iey zapytanie, iako też dla iednostaynego postępowania, i do innych Izb Skarbowych, zawiadujących funduszowemi edukacyynemi majątkami, iako to: do Wołyńskiej, Podolskiej, Kiiowskiej, Wileńskiej, Grodzieńskiej, Witebskiej, Mohilewskiej i do Rządu obwodu Białostockiego 2go oddziału posłać ukazy, również przez ukazy dać wiedzieć tamecznym Rządcom gubernialnym i PP. Ministrom: Oświecenia Narodowego i Skarbu: do wszystkich zaś Departamentow Rządzącego Senatu, przesłać uwiadomienia. Dnia 22 maja 1830 roku (Z 1go Departamentu.) (G. S.)

Odessa dnia 21 maja.

Feldmarszałek Hr. *Dybiecz-Zabałkański*, kończy dnia dzisiejszego kwarantannę w Tiraspolu, skąd uda się do Elisawetgradu.

— Od dwóch dni Turcy znajdujący się na fregatach, przystanych z Konstantynopola dla przewiezienia Halila Paszy, obchodzą swój bayram. Zaczęli oni to święto od ustroienia w rozliczne flagi, iluminowania okrętów i od wystrzałów z dział.

— Styszeliśmy za rzecz pewną, że we wsi Kamionce Feldmarszałka H. Witgenszteyna (Gubernia Podolska, powiat Jampolski) od lat kilku sprowadzone z Burgundyi winne latorośle co raz się piękniejszym wyplacają plonem. Butelka tego, Podolsko-Burgundzkiego, wina przedaie się w Tulczynie po dukacie: zdarzyło się nam także widzieć próby dziwnie piękney wesy koz Angorskich, hodowanych także w Gubernii Podolskiej. Wdzięczni byłibyśmy, gdyby kto świadomszy miejscowych okoliczności donosił dokładnie o tych nowych w dziesiąch kraiowego przemysłu zjawiskach. (T. P.)

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 13 czerwca.

N. PANI przyjechała dnia 4 czerwca do Wrocławia. Król Jmć Pruski wyjeżdżał do Sybillenort przeciw swej Dostoyney Córki.

— Wiersz na przybycie dostolicy Najjaśniejszego NIKOŁAJA Igo, Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego etc. etc. etc., w roku 1830 przez T. Chamskiego, podoficera półku 4go piechoty liniowej, wyszedł z druku.

— Donoszą z Buska, że przybywający tam dla brania kąpeli, nie mogą już znaleźć mieszkania: nawet domy w okolicy są już pozsymowane.

— Listy prywatne z Wrocławia donoszą, że P. Garnerin, napowietrzna żeglarka, wybiera się do Warszawy.

— Kilka dni temu okradziono pomieszkanie Panny Sontag. Złodzieje, upatrzwszy porę kiedy śpiewała w Teatrze, dostali się do stancyi i Sekretarza i zabrali pieniądze oraz niektóre preoyoza. Szkoda ztąd zrządzona wynosiła do 3000 zł. pol. (gdyż tegoż dnia pieniądze odniesione były do Bankiera). Przytrzymała Policya iednego ze złoczyńców na nowey kradzieży, w rynku Nowego Miasta. Wydał on już współników swoich, a przeto i strata powyższa może być wyśledzoną.

— Dnia 14 —

— Administrator Dyecezyi Warszawskiej wydał list pasterski do duchowieństwa, ażeby w czasie trwającego Seymu odprawiano modły o pomyślny skutek obrad narodowych.

— Pan Stanisław Jachowicz przygotował znowu i oddał już do druku nowe dziełko dla pożytku dzieci, ułożone w rozmowach między matką i oycem.

— Dnia 15 —

— Margrabia Rezenda, Ambassador Cesarza Brezyljskiego, wyjechał z tutejszey stolicy do Petersburga.

— Dnia wczorayszego woysko wyszło do obozu.

— Były Półkownik w woysku Polskiem August Radwan, zmarł zeszłego miesiąca w dobrach swoich w obwodzie Błońskim.

— Dnia 16 —

— JW. Hrabia Hauke, Jenerał Artylleryi, Woiewoda, wyjechał do Brzeźcia Litewskiego.

— Tom IV i ostatni Wyżygina, ozdobiony popiersiem ulubionego Autora Tadeusza Bułharyna, wyszedł już z druku.

— Wyiątek z listu pisanego przez Polaka we Wrocławiu. „Aby doznać radości z oglądania oblicza Najjaśniejszey Cesarzowey Rossyjskiej, a naszey Królowey, mnóstwo zjechało się osób wszelkiego stanu do tutejszego miasta. N. Król Pruski, obecny tu od dni kilku, wyjeżdżał na przyjęcie Dostoyney Swey Córki. Wszyscy mieszkańcy z nadzwyczajnym uniesieniem powitali Monarchinię. Wszystkie domy rzęsiście oświecono; iaśniały tysiącami lamp wieże kościołów i celniejszych gmachy; wiele było stosownych napisów. Znajduie się w tutejszym mieście wielu Polaków, którzy iadąc do wód zagranicznych, zatrzymali się dla dzielenia radości tutejszych mieszkańców z pobytu N. PANI.”

— Dnia 17 —

N. PANI wyjechała dnia 5 b. m. z N. Królem Jmcią Pruskim, dostoynym Oycem swoim, z Wrocławia do zamku Fischbach, gdzie się oraz inni członkowie rodziny Królewskiej zgromadzili.

— Spodziewanóm jest do Warszawy przybycie J. C. Mości, Panniącey Wielkiej Xiężney Sasko-Weymarskiej, Siostry naszego najfaskawszego MONARCHY, tudzież J. K. Mości Xięcia Karola Pruskiego i Jego dostoyney małżonki.

— Dnia onegdayszego sławna śpiewaczka Pani Pasta przyjechała do Warszawy.

SEYM KRÓLEWSTWA POLSKIEGO.

— Dnia 13 czerwca. —

Izba Poselska.

Dnia 11 b. m. Izba Poselska zebrała się o godzinie 10tej zrana. Po odczytaniu listy obecności, wielu Posłów domagało się głosu w przedmiocie porządkowym, i żądało czytania protokołu, oraz przytomności Arbitrów. Marszałek dał głos Radcy Stanu Hr. Platerowi, który wystawił powody projektu o zmianach części Kodexu Cywilnego co do użytkowania i używania lasow. Po mowie Radcy Stanu Platera i odczytaniu samego projektu, zabral głos ieden z członkow Kommissyi Seymowej i mówił za projektem, który w skutek narady z Kommissyami znacznych zmian doznał. Następnie zabierali głos inni Kommissarze, tudzież Posłowie i Deputowani.

Po ukończeniu dyskusyi przystąpiono do głosowania. Głosujących było 112; za projektem oświadczyło się Członków Izby 22, przeciwko projektowi 90.

Marszałek przeto podług przepisu Art. 158 Statutu, ogłosił projekt o zmianach w Art. 590, 591, 592, 593 i 656, za odrzucony większością głosów 68, i posiedzenie Izby na dzień 12 b. m. na godzinę 10tą zrana odłożył.

— Dnia 14 —

Izba Senatorska.

Dnia onegdayszego wniesiony został do Izby Senatorskiej projekt do prawa o wloczęgach, tułaczach i żebrakach, który też Izba, zgadzając się na jego użyteczność, iednomyślnie zaproponowała w nim, iedną tylko modyfikacją.

Izba Poselska.

Po zebraniu się Izby Poselskiej w dniu 12 b. m. o godzinie 10tej z rana, i odczytaniu listy obecności członkow, Marszałek zawiadomił Izbę, iż przychylenie się Rady Administracyjney do żądania, aby czas na petycyę był przedłużony, sprawia, iż w dniu dzisiejszym, projekt o zmianie Art. 127 prawa hypotecznego oraz i legitymacyi przez świadków, który podług dotąd przepisane go porządku obrad terażniejszego Seymu, dopiero w dniach 17 i 18 b. m. pod decyzją Izby miał przychodzić, dziś wprowadzonym zostanie; w skutek czego dał głos wprowadzającemu projekt Radcy Stanu Wyczechowskiemu. Następnie zabierali głosy kolejno Członkowie Kommissyi Seymowej do praw cywilnych i kryminalnych, i wszyscy przedstawiali powody mówiące za przyjęciem wniesionego projektu. Po zrobieniu niektórych zarzutow i uwag, gdy tak Kommissarze i Członkowie Izby, iako też Radzca Stanu Woźnicki dostatecznie na nie odpowiedzieli; Marszałek zamknął dyskusyę i przyetapiono do głosowania. Głosujących było 112; za projektem było głosow 102, przeciwko projektowi głosow 10. Marszałek przeto ogłosił, iż projekt iest przyjęty większością głosow 92; po czém sessyą, z powodu potrzeby znoszenia się Kommissyey Seymowych z Radą Stanu, na dzień 17 b. m. i r. na godzinę 10 zrana odłożył.

— Dnia 18 —

Izba Senatorska.

Dnia wczorayszego wniesiony był w Izbie Senatorskiej projekt do prawa względem zmiany artykułu 127 Prawa Hypotecznego z roku 1818 oraz względem dowodów legitymacyi przez świadków, przyjęty już przez Izbę Poselską. Projekt ten iednomyślnością przyjęty został.

Izba Poselska.

Tegoż samego dnia wniesionym został do Iz-

by Poselskiej, przyjęty już przez Izbę Senatorską projekt do Prawa o włoścogach, tułaczach i żebrakach, który większością głosów 72 przeciw 38 też Izba przyjęła.

RAPPORT RADY STANU.
(Ciąg 3ci.)

4. Działania Komisji Hypotecznej.

W wykonaniu Prawa Seymowego, o przywilejach i hypotekach z dnia 20 kwietnia 1818 roku, Komisja Hypoteczna w dalszym ciągu swych działań, odbyty regulacją hypotek w Województwie Sandomierskiem w roku 1824, a w roku 1825 w Województwie Krakowskiem.

Tak więc w całym Królestwie ustalenie własności gruntowych prawem hypotecznym zamierzone, do skutku doprowadzone zostało.

5. Dawne Archiwa Polskie.

Archiwa dawne Polskie, obejmujące dokumenta i akta prywatnych własności dotyczące się, i wykazujące zarazem pochodzenie i prawa rodzin, nader ważnym są przedmiotem, tak dla ogółu kraju, iako i dla szczególnych familii.

Oceniając potrzebę ich uporządkowania, raczyłeś Wasza Cesarsko-Królewska Mość na ten cel przeznaczyć oszczędzoną na Etacie sądowym w roku 1825 sumę zł. pol. 46 865 gr. 5.

Komisja Sprawiedliwości w przekonaniu, że zamierzone uporządkowanie, łatwiej do skutku przywiedzionem będzie, skoro Archiwa każdego Województwa po różnych miasteczkach porozrzucone, w jedno miejsce zebrane zostaną; uznała potrzebę; aby przedewszystkiem w obrębie każdego Województwa, wyszukana była budowa, w którejby Akta z tegoż Województwa z przywoitą dogodnością i bezpieczeństwem umieszczone być mogły. Przystęp zajmowała się wyszukianiem osób, obeznanych z czytaniem charakterów, manipulacją Akt dawnych, i w ogóle zdolnych do uporządkowania Archiwów.

W skutek tego dawne Archiwa z Województw Krakowskiego i Płockiego, zwieziono, i pierwsze w Kielcach, a drugie w Płocku, celem ich uporządkowania i dozorowania, złożone zostały.

Dla Akt dawnych Województwa Lubelskiego, również urządzone zostało Archiwum w Lublinie, do którego już znaczną część Akt zwieziono.

6. O postępie Administracji.

W roku 1824 Komisja Sprawiedliwości uważając, że ukończenie mass konkursowych, i likwidacyjnych pozostałych po Sądownictwie Pruskim i Austriackim doznaie zwłoki, i że takowe zapobiedzby można, gdyby zachowywane postępowanie przy ułożeniu planów dystrybucyjnych, zmienione było w ten sposób: aby delegowany tylko gotowe fundusze między wierzycieli dzielił, wybór zaś innych funduszów samym wierzycielom naprzód koleją klas, w jakiej są umieszczeni, a następnie w każdej klasie porządkiem numerów swych wierzytelności, był przedstawiony, wygotowała stosowny projekt, który przez Namiestnika Waszey Cesarsko-Królewskiej Mości, potwierdzonym został.

Skutkiem tego zmienionego postępowania jest: że już tylko, iak się wyżej rzekło, 18 mass tego rodzaju do załatwienia pozostaie.

Aby Sądownictwo pojednawcze nie było ogołoconem z Sędziów Pokoju, i aby mogło działać z skutkiem, iakiegoby dla dobra mieszkańców kraju życzyć należało, postanowieniem swém z dnia 16 (28) kwietnia 1825 roku, polecił wiekopomney pamięci, Poprzednik Waszey Cesarsko-Królewskiej Mości, Radom Wojewódzkim, wybieranie kandydatów na Urzędy Sędziów Pokoju, co w roku 1825 nastąpiło, i nowo mianowani Sędziowie Pokoju zaczęli urzędować.

W roku 1826, Komisja Sprawiedliwości, zaradzając brakowi pewnego miejsca na Skład Depozytów, w gotowiznie, lub kosztownościach, których złożenia potrzeba często między stronami zachodziła, polecił wszystkim Trybunałom przyjmowanie namienionych przedmiotów do depozy-

tu Sądowego w sposobie asserwatu, a pod dniem 24 lipca 1827 wyiednała postanowienie Rady Administracyney Królestwa, przepisujące umiarkowane od powyższych Depozytów opłaty na sprawienie xiąg i inne potrzebne wydatki Depozytu.

Tak więc znajdują się w Depozytach Trybunałów, nie tylko massy z dawnych Rządów pozostałe, ale i te, które z przepisów Kodexu teraz obowiązującego, składają się, a które dotąd nie miały oznaczonego stałego miejsca.

Te wszystkie depozyta, iakkolwiek pod Administracją Sądową zostają, stopniowo do Banku są wnoszone.

Postanowieniem Waszey Cesarsko-Królewskiej Mości z dnia 6 (18) lipca 1826 roku dla zapobieżenia mnożącym się coraz bardziej zaległościom w Sądzie Najwyższej Instancyi, utworzony został drugi wydział w tymże Sądzie, i usunięte z organizacyi zbyteczne, a rozwlekłe formalności.

W roku 1825, prawodawstwo krajowe znacznym uległo zmianom.

Z projektów przez Deputacyą Prawodawczą przygotowanych, i Seymowi przedstawionych, po otrzymaniu Sankcyi, zyskały moc prawa następujące ustawy:

1. Xięga I. Kodexu Cywilnego Królestwa Polskiego.

Nowe to prawo zmierzało zastosować Xięgę I. Kodexu Cywilnego przed niem obowiązującą, do Konstytucyi i położenia kraju, i pogodzić przepisy prawa Cywilnego z zasadami Religijnyemi.

2. Prawo zmieniające przepis Art. 530, Xięgi II. Kodexu Francuzkiego o czynszach wieczystych.

Kodex Francuzki stanowiąc w Art. 530, o czynszach wieczystych, z nieruchomości opłacanych, zastrzegł wolność wykupna takichże cięzarów.

Przepis takowy był sprzeczny ze znanym w naszym kraju Erbpachtem, nadającym prawo posiadania wieczyste nieruchomości, za opłatą ustanowionego kanonu, bez możności wykupienia onego; oraz innego rodzaju wieczystym czynszom.

Ustawa zatem Seymowa przepisała, iż Art. 530 Kodexu nie stosuje się do czynszów lub dzierżaw wieczystych, jeżeli wykupno wyraźnie nie było zastrzeżonem.

3. Prawo o przywilejach i hypotekach.

Ponieważ Ustawa Seymowa z roku 1818, zmieniająca Tytuł 18 Xięgi III. Kodexu Cywilnego, ściągała się tylko do nieruchomości ziemskich większych, i miast, w których Trybunały zasiadają, przez co nieruchomości wiejskie mniejsze i po miasteczkach położone, pozostawszy pod przepisami Kodexu Francuzkiego, pozbawione były tych korzyści, iakie z ustalenia praw hypotecznych według ustawy Seymowej wynikały, nadto z takiej odmienności praw obowiązujących, co do iednych i drugich nieruchomości, wynikała trudność w urządzaniu stosunków majątkowych pomiędzy małżonkami i niepewność prawa wierzycieli; Ustawą przeto Seymową z dnia 1 (13) czerwca 1825 roku rozciągnięta została dawniejsza Ustawa Seymowa do wszelkich nieruchomości, z uzupełnieniem przepisów, iakie z doświadczenia w wykonaniu pierwszej okazały się być potrzebnymi.

4. Prawo przechodnie.

Dla zaiesienia wszelkich wątpliwości, iakieby zachodzić mogły w zastosowaniu Kodexu Francuzkiego, i nowych przez Seym uchwalonych powyższych ustaw, przy wszczynanych pomiędzy stronami sporach; prawo przechodnie oznaczyło pewną datę, od której nowe Ustawy Seymowe obowiązują; iako też przepisało zasady, służące do rozwiązania kwesty, mogących być wnoszonymi o ważność związków małżeńskich przed ogłoszeniem I. Xięgi Kodexu Cywilnego Królestwa Polskiego, zawartych lub prawomocnie wyrokami nierozwiązanych.

5. Prawo zmieniające przepisy Kodexu Kryminalnego Xięgi I. i II. o podpalaniu.

Często zdarzające się w kraju naszym wypadki podpalen, powodowały do obostrzenia kar na podpalaczy postanowionych, i dla tego ustawa Seymowa postanowiła karę śmierci na podpalaczy, z których winy w czasie pożaru człowiek życie utracił, i następnie w miarę większych lub mniejszych skutków z podpalenia wynikłych, kary stopniowe na podpalających przepisała.

Wykonanie praw uchwalonych na Seymie 1825 r., wymagało ze strony Rządu szczegółowych Urządzeń.

Zarządziły tey potrzeby:

1. Uchwała Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 3 listopada 1825 r. stanowiąca prawidła dotyczące się sposobu utrzymywania Aktów Stanu Cywilnego, i zaznaczenia Xiąg na ten koniec przeznaczonych.

2. W skutek prawa o ustanowieniu Towarzystwa Kredytowego, wydana przez Komisją Sprawiedliwości pod dniem 25 kwietnia 1826 Instrukcyja dla Wydziałów Hypoteczných, Pisarzy i Rejentów Kancellaryi Ziemiańskiej.

3. Urządzenie oddzielney Kancellaryi Ziemiańskiej w Suwałkach dla dogodności mieszkańców, w Powiatach Dąbrowskim, Seyneńskim, Maryampolskim i Kalwaryjskim.

4. Urządzenie ogólne dla Sądów Pokoju i Trybunałów, przez Komisją Sprawiedliwości w przedmiocie regulacyi hypotek Powiatowych wydane.

W sądownictwie Cywilném wymiar Sprawiedliwości i załatwienie interesów, odbywały się w ogóle z należytym pośpiechem.

Rozwinięcie działań Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, o bardzo znaczną liczbę procesów zmniejszyło.

W sprawach karnych nie było wprawdzie nadzwyczajney usprawiedliwić się do pewnego stopnia nie dającej zwłoki; jednak liczba spraw tego rodzaju jest tak znaczną, że potrzeba pomnożenia nakładu na wydział karny coraz stałe się iawniejszą.

Między przyczynami zwiększającymi liczbę spraw karnych, można poczytać za najgłówniejsze następujące:

1. Upłynione czasy zaburzeń i wojen, były czasami zepsucia, pogardy zasad religijnych i moralnych. Zepsucie to rozciągnęło się i do niższych klas Towarzystwa, i dotąd objawia się w licznych popełnianych zbrodniach i występkach; temu złemu nyskuteczniej stopniowo zapobiedz są zdolne przy trwałości pokoju, starowna nauka religijna, przykład pasterzy i nauczycieli ludu.

2. Nie dość dokładne urządzenia więzień, z których ukarani bardziej jeszcze zepsuci wychodzą, a po kilkakrotnie sążeni i karani, nowych zbrodni i występków dopuszczają się, wychodząc zaś z więzienia bez żadnego funduszu, uędzą poniekaż zmuszeni bywają do nowych zbrodni. Udoskonalenie administracyi więzienney, które nie uszło baczości władzy administracyyney, iak o tém poniżej jest wzmianka, przyczyni się zapewne do zmniejszenia liczby przestępstw.

3. Zbrodnie rabunków i kradzieży rzadko bardzo bywają popełniane przez włóścian rolników i ich czeladź, zwykle a szczególnie do zuchwalszych przedsięwzięć tego rodzaju wchodzą żydzi, wyrobnicy dzienni, zbiegi wojskowi, tudzież służący w miastach bez miejsca zostający i próżniactwu oddający się.

Chćciś jednakowy jest skutek zepsucia moralnego wszystkich tych klas ludzi, każda jednak z nich, z inney, sobie tylko właściwey przyczyny przestępstwom się oddaje; i tak: żydzi wiekami do lekkiego sposobu zarobkowania nawykli, unikają wszelkiej ciężkiej pracy; handel towarami i pieniędzmi nie wielu zamożniejszych, a zaś szynk tannemi trunkami, faktorstwo i szacherstwo całej uboższej i najliczniejszej klasy żydów stały się udziałem. Z temi to zarobkowania sposobami, łączyli zwykle ubożsi żydzi przechowywanie rzeczy kradzionych, i dawanie przytułku zbrodniszczom.

Teraz z mocy przepisów policyynych i Skar-

bowych, ustał po większej części, dla uboższej klasy żydów ich sposób zarobkowania przez szynk trunków, rzeź bydła po wsiach, i chodzenie z kramnikami po ulicach i po kraju, a chociaż inne źródła zarobku dla nich otworzone zostały, przecieź nawyknięcie do lżejszych zatrudnień większą ich liczbę skłania do przestępstw, aniżeli do korzystania z cięższej pracy.

Co do wyrobników dziennych i zbiegów wojskowych, czynność tylko władz policyynych, tudzież postuga żandarmeryi zmniejszać stopniowo to zło są zdolne.

Służących bez miejsca, i próżniactwu oddających się, siedliskiem są miasta, a szczególnie stolica; baczne oko władz Policyynych, zabronienie tułactwa, choćby przez najkrótszy czas, rozciągnięcie ścisłego dozoru na utrzymujących służących, i innych ludzi bez zatrudnienia na stacjach, zmniejszy i w tey klasie liczbę przestępstw.

Prócz tych przyczyn znaczeny liczbę spraw karnych, którym skuteczne zarządzenie ieszcze do życzenia przostaje, są nadto i inne, które pochodzą z coraz ściślejszego śledzenia przestępstw z zaprowadzoney kontroli handlu i dochodów skarbowych, tudzież z pomnażającej się ludności, i przy zwiększającym się przemyśle, a oraz liczniejszych między mieszkańcami kraju stosunków, które rodzą więcej wypadków dających powód do poszukiwań sądowych.

Jakkolwiek z tych wszystkich przyczyn, liczba spraw karnych dotąd jest znaczną, nie iesť ona jednak, w porównaniu z innymi krajami, zastraszającą. Zbrodnie i występki w naszym kraju popełniane, nie mają tych charakterów okrucieństwa i przebiegłości, o których z innych krajów słyszemy.

Co do służby swego wydziału, Komisyya Sprawiedliwości niepłoną nadzieję stopniowego iey udoskonalenia w dobrze uzdatnionych urzędnikach.

W początkach utworzenia narodowego bytu, nie wszystkie urzędy mogły być obsadzone osobami usposobionemi. Zaprowadzona w początkach exystencyi Xięstwa Warszawskiego szkoła prawa, za Królestwa Polskiego do Uniwersytetu wcielona, tyle dostarcza uzdatnionych urzędników, że już teraz na nayniższe nawet stopnie w hierarchii sądowniczej, znajdują się kandydaci teoretycznie usposobieni, i kilkoletnią praktykę w bezpłatney aplikacyi Sądowej za sobą mający.

7. O stanie wpływu i użyciu Funduszw.

Fundusze na wydział Sprawiedliwości przeznaczone wynosiły: w roku 1824 etatem oznaczone i z dodatków pochodzące zł. 2,528,013,— w roku 1825 etatem oznaczonego funduszu było zł. 2,491,113,— w roku 1826 zł. 2,505,925,— w roku 1827 zł. 2,578,301,— w roku 1828 zł. 2,575,328 gr. 15. Z tego wydano na opędzenie potrzeb służby publiczney: w roku 1824 zł. 2,303,156 gr. 3,— w roku 1825 zł. 2,444,247 gr. 25,— w roku 1826 zł. 2,461,859 gr. 3,— w roku 1827 zł. 2,551,958 gr. 13,— w roku 1828 zł. 2,564,322 gr. 27.

Prokuratorya Jeneralna.

Podług obrazu tabellarycznego tu dołączonego, (*) okazuje się, iż w latach 1824^{1/2} zajmowało Prokuratoryę Jeneralną różnego rodzaju spraw i interesów 17,801.

Z tych:

wygrano lub korzystnie ukończono 967
przegrano lub niekorzystnie ukończono 610
zasądownie załatwiono, przez danie opinii prawney, hypoteczne ubezpieczenie, układ, odstąpienie od processu, lub zwrócenie na właściwą drogę . . . 10,599

Razem 12,176

A więc pozostało w biegu 5,625
W liczbie 7,317 spraw i interesów nume-

(*) Obraz ten dla braku miejsca opuszcza się w gazecie.

Wilno dnia 11 Czerwca o. s. 1830 roku.

rycznie ocenionych szło o 70,806,315 złt. pol. 3 gr. a w liczbie 5,260 spraw i interessow, numerycznie nieocenionych, o różne nieruchomości, prawa, służebności etc. pomiędzy temi była nader ważna sprawa o puszcę około 11 mil gruntu zajmującą, i ta pomyślnie dla Skarbu rozsądzoną została.

W 664 sprawach, wygranych z pomiędzy ocenionych numerycznie, szło o 7,684,364 złt. pol. 20 gr.; w przegranych zaś 187 sprawach podobnejże kategorii, szło o złt. pol. 1,519,497 gr. 18.

W liczbie 5,478 zasądzone załatwionych, a numerycznie ocenionych interessow szło o 21,895,484 złt. pol. 20 gr., zaś w 2,988 sprawach ocenionych numerycznie, a pozostałych w biegu, idzie o 39,706,968 złt. pol. 5 gr.

Nadto wniosła Prokuratura Jeneralna przy regulacji Hypotek w Wiewództwach Sandomierskiem i Krakowskiem, pretensy ocenionych na sumę ogólną złt. pol. 42,967,217 gr. 14.

Z porównania ilości interessow sądownie ukończonych, z liczbą processow przewidzianych, a z pomiędzy ostatnich liczby wygranych, z liczbą przegranych, okazuje się, że Prokuratura Jeneralna, pragnąc zawsze pogodzić interes Skarbu, i instytutow publicznych, z dobrem pojedynczych obywateli, sprawy wątpliwe, zasądzone załatwiać usiłuje, i że bez dojrzałey rozważki, żadnego nie popiera processu; za iey prawną doradą, wiele interessow przez ugodę ukończono, nierównie więcej spraw bez wpływa Prokuratury Jeneralney rozpoczętych, po bliższym rozebraniu dowodow za podstawę do działania służyć mających, zaniechano, a znaczną liczbę pomyślnego na drodze sądowego działania, nieobiecujących wypadku, umorzono.

Wprawdzie w czasie odbywaney regulacji hypotek, częstokroć dla nieopuszczenia żadnego środka obrony, od niepomyślnych decyzji Kommissy Hypotecznych, appellacye zakładać musiano; niebawnie jednak od nich odstąpiono, jeżeli po zgromadzeniu potrzebnych dowodow i wyjaśnieniu okazało się, iż na tej drodze pomyślniejszego nie było się można spodziewać wypadku.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

A N G L I A.

Londyn dnia 29 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Onegdaj 120letni Xiążę Kumberland Jerzy, w urodziny swoje przyjął odwiedziących go Xięcia i Xiężnę Klarencyi, Xiężnę Kent i Xiężniczkę Wiktoryę, Xiężniczkę Augustę, oraz Xięcia i Xiężnę Gloucester. Na śniadaniu w Kew znajdował się także Xiążę Esterhazy ze swoją małżonką, w towarzystwie Xiężney Maryi Esterhazy.

Według gazet z Nowego-Yorku, usunął się Bolivar dla słabości zdrowia od steru rządu Kolumbijskiego. W ogólności doniesienia z Kolumbii są bardzo sprzeczne: jedni piszą, iż układy Paeza z Bolivarem jeszcze trwają; drudzy, iż Paez może się spodziewać pomocy 12,000 wojska; inni nakoniec, iż dwaj Pułkownicy odstąpili Paeza.

— Dnia 30 —

Jedna z gazet wychodzących w Portsmouth donosi, iż statek parowy Jerzy IV, który dawniej odbywał żeglugę między Lubecką i Petersburgiem, otrzymał rozkaz udania się iak najszybciej do Algieru dla uważania eskadry francuzkiej. Zostawać będzie pod dowództwem Porucznika okrętowego.

— Dnia 31 —

Xiążę Wellington i Lord Burghersh, Poseł nasz, który wrócił z Florencyi, następnie zaś Poseł Cesarско-Rossyyski, a poźniej Pan Peel, mieli onegdaj bardzo długie posłuchanie u Króla Jmci. Dziś Xiążę Klarencyi bawił 4 godziny w

zamku Windsorskim, gdzie się także siostry Monarchy naszego znajdowały.

Gazeta *Goniec* umieściła dziś długi artykuł względem rezygnacyi Xiążęcia Sasko-Koburskiego Leopolda. Przy końcu wyraża: „Nie można zataić, iż Xiążę Leopold tym krokiem swoim wzięła nieco stosunki w Europie, niepokoi swobody Grecyi, i wprawia Anglię w trudności.” Taż Gazeta pisze: „Od czasu, iak zrzeczenie się Xięcia Leopolda tronu Grecyi stało się wiadomem w Paryżu, miał Xiążę Wirtembergski Paweł trzy tajemne rozmowy z Xięciem Polignac.

Okręt Sociodziałowy *Isis*, który niedawno przybył z Algieru, wypłynął dnia 7 kwietnia z Malty, i bawił kilka dni w Tripolu i Tunezie, gdzie od tamecznych Deiów został bardzo dobrze przyjęty. Officerowie iego doznali gościnności tureckiej, i małżonka Kapitana *Staines* pozwolono w obudwóch miejscach zwiedzić haremy. Gdy wspomniany okręt chciał zawinąć do Algieru dla oddania listu Admirala *Malcolm* do Konsula Angielskiego, oświadczone mu ze strony blokującej eskadry francuzkiej, iż tego nie dozwoli; okręt iednak nie dał się wstrzymać, chociaż wysłano za nim bryg francuzki dla uważania. Według doniesień tego okrętu, nie uczyniono w Algierze wielkich przysposobień do obrony przeciw Francuzom, chociaż Dey ma mieć blisko 40 milionów dollarow w skarbie swoim. Słychać, iż zamysła opuścić miasto, i cofnąć się w głąb kraju, dokąd Francuzi udać się za nim nie mogą, i gdzie chcą przeciąć im dowóz żywności lądem, i prowadzić wojnę urywkową. Lecz po zburzeniu twierdzy Algieru trudno mu było odzyskać dawną władzę, ile że mieszkańcy nawet mają być bardzo rozjątrzeni przeciw niemu.

F R A N C Y A.

Paryż dnia 26 maja.

(z Gazety Warszawskiej.)

Odebrano tu przez telegraf wiadomość z Tulu, iż dnia 25 b. m. o godzinie wpół do 4tej po południu część flotylli wyszła pod żagle, a tegoż dnia o godzinie 5tej wieczorem flotta wypłynęła przy pomyślnym wietrze.

Hrabia *Matuszewic* miał onegdaj prywatne posłuchanie u Króla Jmci, a jutro lub pojutrze wyjeżdża do Londynu.

Xiążę *Mortemart*, Poseł nasz przy Dworze Cesarско-Rossyyskim, przybył wczoraj z Petersburga do tutejszey stolicy.

Administracya tabaki i tytoniu nie appellowała od zapadłego w pierwszey instancyi wyroku przeciw Panu *Duchatelier*, który przedaje wynalezioną przez siebie mieszaninę zupełnie podobną do tabaki i tytoniu, którą nazwał *scafferlati*. Będzie więc prowadził handel swoim wynalazkiem.

Pożary w niższej Normandyi są jeszcze tam przedmiotem trwogi i tajemnicą. Uwieszono wprawdzie wiele osob, lecz nie odkryto jeszcze źródła tego piekielnego planu. Zdarzają się one najczęściej we dnie, i dzieją się bez kradzieży; z czego wnosić można, iż są umówionem działaniem pewnego stronnictwa.

— Dnia 28 —

Gazeta Francyi donosi: że dnia 24 wieczorem, Xiążę *Wellington* doniosł Izbie niższej, iż gdy Król Jmci Angielski nie jest już w stanie podpisywania swego imienia, przeto wynika potrzeba wybrania Kommissyi, któraby w imieniu Monarchy podpisywała pisma wymagające Królewskiego podpisu.

Wiadomo już jest, że wojsko przeznaczone do wyprawy przeciw Algierowi wysiądzie na ląd w *Turetta Chica*. Pod tém to miejscem, stosownie do rozkazu dziennego Admirala *Duperré* wszystkie okręty mają się zebrać.

— Dnia 29 —

Gazeta Codzienna tak pisze o rezygnacyi Xiążęcia Sasko-Kohurskiego Leopolda: „W Londynie rozmaite są mniemania o prawdziwych przyczynach ostatniego postanowienia tego Xięcia. Po utatwieniu okoliczności względem pieniędzy, nie mogła ona mieć w tém żadnego nadal wpływu, chyba że Xiążę nie ufał źródłom własnego kraju, których zawsze w końcu musiały użyć. Mówią o niedostateczności granic krajowych i zapewnienia, iż Xiążę domagał się rozciągnięcia ich od *Aspropotamos* aż do *Arta* i *Volo*; lecz byłoby rzeczą osobliwszą, gdyby Xiążę po długich układach i po formalnem przyjęciu monarchicznej władzy, poznał dopiero tę przeszkodę. Trzeba więc powodu tej rezygnacyi szukać gdzieindziej, i wiele osob przypisuje ją nadziei wejscia w związek małżeński z Xiężniczką *Wiktoryą*, którą choroba *Jerzego IV* i nastąpić mogące zręczenie się Xiążęcia *Klarencyi*, stawiają dziś bardzo blisko tronu. Zdaniem naszym, domysł ten nie jest bardziej uzasadnionym, niż inne. Dowiadujemy się, iż Xiężniczka *Wiktorya* jest od dawna przyrzeczoną Xiążęciu *Jerzemu*, synowi Xiążęcia *Kumberland*. Oboje są nawzajem do siebie bardzo przywiązani, co można było postrzedz przed dwoma laty na balu dzieciannym danym w *Carlton-House*, gdzie Xiężniczka, słysząc mówiących iey żartem o przyszłej koronie, odezwała się: *Well... i fud am Queen, Prince George will be King!* (*Dobrze, jeśli ja będę Królową, to Xiążę Jerzy będzie Królem*). W tém położeniu rzeczy trzymamy się naszego twierdzenia iż postanowienie Xięcia *Leopolda* pochodzi iedynie z dokładniejszego ocenienia stanu Grecyi. Listy prywatne z *Tryestu* nie czynią żadney wątpliwości o panujących tam rozruchach i intrygach, a dziś ieszcze odbieramy z inney strony wiadomości, która prawdziwie mogą skłaniać Xięcia do niezadowolania swego postanowienia.”

Vice-Król Egiptu najpierwey zaproponował rządowi Francuzkiemu, iż chce się przyłożyć do zawoiewania krajow Barbaryjskich i zaprowadzenia w nich cywilizacyi. Jakkolwiek propozycya ta sprzyiała widokom Francyi przeciw *Algierowi*, wszelako rząd Francuzki przyjął tę propozycyą o tyle tylko, o ile się na nią zgodzą inne Mo-carstwa.

Z *Neapolu* donoszą, iż Xiążę Kalabrii otrzymał od oycy swego rozkaz zgromadzenia w iednym miejscu okrętow Neapolitańskich, i postania ich ku *Algierowi* zaraz po odebraniu wiadomości, że wyprawa Francuzka iuz poptynęła. Z wyprawą tą biorą Francuzi mnóstwo psów i z papieru kleionych żołnierzy; pierwszych dla probowania wody na miejscu czy nie jest zatruta, a drugich dla ludzenia Arabów nocną porą.

Jeden z tutejszych dziennikow oppozycyynych donosi według listu z *Londynu*, iż korweta Angielska, która pod pozorem zabrania rodzin Angielskich zawinęła do *Algieru*, miała cel wziąć skarb Deia, i z tymże skarbem, oraz z pewnym zaufanym przyjacielem czyli też nawet synem Deia przybyła na *Tamizę*.

Okręt kupiecki Francuzki *Isis*, po 58miodniowey żegludze, zawinął z *Augustura* do *Havre*. Gdy wyptywał, rozchodziła się w cafey Kolumbii pogłoska o zamordowaniu *Boliwara*. Podług wiadomości przywiezionych przez ten okręt, *Bolivar* był powszechnie znieawidzony; opuścili go maydawnieysi iego żołnierze.

— Dnia 30 —

Dziennik Rozpraw donosizy o przybyciu dnia 27 b. m. *Tahira* Baszy do *Tulonu*, dodaje, iż natychmiast utat się on w dalszą podróż do tutejszey stolicy. Wyptynąwszy ze *Stambułu*, chciał naprzód dostać się do *Algieru*; gdy iednak do-

wódca eskadry blokującey oświadczył, iż nie może dozwolnić mu zawinąć do tatecznego portu, udat się do *Tulonu*. *Tahir* Basza został wyprawiony na żądanie Posta Angielskiego w *Stambule* celem skłonięcia Deia, iesliby można, aby raczej zezwolił na wszystkie warunki Francyi, niż kray swój wystawiał na klęski wojenne. Ma dwa- iakie pełnomocnictwo dla przyięcia w razie potrzeby charakteru pośrednika między Francyą i Deiem. Podczas przybycia iego do *Tulonu*, wyptywała właśnie ztamąd flotta wojenna przy pomyślnym wietrze.

— Dnia 31 —

Nowy Francuzki Minister spraw wewnętrzných, Pan *Peyronnet*, wydał d. 20 b. m. następujący okólnik do wszystkich Prefektow: „Król Jmé powierzył mi kierunek spraw wewnętrzných. Znam trudności tej ważney administracyi; ale doświadczenie urzędnikow do niey należących, czyni mi nadzieję, że ie pokonamy. Żądam od W Panow tylko wykonania praw; żądam wykonania ich śpiesznego, punktualnego, zupełnego i rzetelnego. Zawsze postępować według prawa, nie działać nigdy tego, co prawo zabrania, oto są podług mnie obowiązki rozumnego i zdanego administratora i t. d.”

Pożary ustały w Normandyi; lecz zdaie się, iż podpalacze obrali dawnieyszą *Pikardyą* za widownią swoich zbrodni i że chcą zbliżyć się do stolicy. Przed kilku dniami usiłowano iuz podłożyć ogień w *St-Denis*, co iednak szczęściem dosyć wczesnie spostrzeżono.

A U S T R Y A.

Wiedeń dnia 30 maia.

Gazeta Zagrebska donosi od granic Bośni pod d. 16 maia, że nadzieia tatecznych mieszkańców, iż po ostatnich układach będą nadal wolni od napaści pogranicznych Turkow, okazała się bezzasadną; albowiem dnia 17 maia strzelili okryci w krzakach do Antoniego *Cwikowicza*, który z synem swoim w polu pracował, i ranili ich śmiertelnie. Wkrótce iednak powiodło się patrolom znaleźć w krzakach kilkunastu Turkow, którzy niezwłocznie rozpoczęli bitwę z patrolistami. Ostatni odnieśli zwycięztwo, zabili 2, a ranili 3 Turkow, resztę zaś rozpedzili. (*G. W.*)

Numer *Vty Dziennika Wileńskiego* r. 1830, wyszedł d. 9 czerwca. Zawiera następujące materje:

Gracz albo Szczęście w karty z Hoffmanna. — Słowik, bayka. — Wiadomość o składzie i urzędzeniu Instytutu żeńskiego Deybelow w Wilnie, ułożona dla rodziców i opiekunow. — W czem się różni szczęście ludu wiejskiego od szczęścia, do jakiego dążą ludzie wyższego stanu i światowego ukształcenia. — Zagadki Murzynow na brzegach Senegalu. — O ludności Wiednia. — Podatek na ubogich w Anglii. — Rys botaniczny krajn zwiędzonych w podróżach pomiędzy Bohem i Dniestrem przez Ant. Andrzejewskiego. — Postrzeżenia geognostyczne w kraju leżącym między morzem Czarnym, Dniestrem i Dnieprem. — Kondor Ameryki - południowey. — O studniach artezyjskich. (Ryciny z ich wykladem przydane będą do *Nru* następującego.) O odbijaniu rycin i rysunkow na porcelaniei fajansie. — Używanie kartofli w blecharniach. — Sposób bardzo prosty poznawania dobroci prochu strzeleckiego. — Lakier tani i trwały na narzędzia rolnicze i inne sprzęty gospodarskie. — O użyciu wody kartoflanej do czyszczenia welnianych i bawelnianych tkanin. — Butelka świecąca do użycia zamiast lampy gazowey. — Postanowienie J. C. K. M. pozwalające uniwersytetowi warszawskiemu nazywać się Alexandrowskim. Dyplomata temuż uniwersytetowi nadany. — Posiedzenia Cesarzkiej Akademii nauk St. Petersburgkiej. — Inauguracya posągu Kopernika. Mowa z tej okoliczności. — O portretach sławnych Polakow. — Skarbiec dla dzieci, nowe pismo peryodyczne. — Rzeczy zawarte w *szym Nrze Dziennika Medycyny, Chirurgii i Farmacyi*, wydawanego przez Towarzystwo Lekarskie w Wilnie. — Krótkie zdanie sprawy z podróży prof. Parrota na górę Ararat. — Zabicie przez Nowo-Zelandczykow ekwipaży brygu angielskiego *Haweis*. — Paląca się góra Australii. — Nowe dzieła polskie. — Porównanie spożycia mięsa w Londynie, Paryżu i Brukseli, w stosunku liczby mieszkańców. — Liczba gimnazjow w Prusiech.

Pozwolono drukować. Z polecenia *JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora*.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 11 Czerwca v. s. 1850 roku.

P o d r a d y.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi niniejszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami na targi w nim 11, 12 i 13 dnia terażniejszego czerwca mca odbyć się mające, na dostawę dla robot I Dyrekcyi Windawskiej Wodney Komunikacyi dębowego drzewa, w załączoney przy tém wiadomości oznaczonych, z przyjęciem mniej cen odkrytych w teyże wiadomości wyrażonych.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość o drzewie dębowém potrzebném dla robot I Dyrekcyi Windawskiej Wodney Komunikacyi z wymienieniem cen za nie.

Bierwion dębowych.	Ilość.	Cena za sztukę.	
		Rub	Kop
Do Szluzow N. V, VI, VII, VIII i IX.			
Długości 5 sążni, grub. 12 wier.	20	47	56
— 3 — — 10 —	40	37	76½
— 3 — — 8 —	50	36	76½
— 1½ — — 10 —	40	16	38½
— 1½ — — 7 —	70	13	38½
— 2½ — — 14 —	5	ceny nieozn.	
Do Szluzu N. X.			
— 3½ — — 12 —	4	44	27
— 3 — — 10 —	8	32	16
— 3 — — 8 —	10	24	66
— 1½ — — 10 —	8	14	33
— 1½ — — 7 —	14	10	83
Do Szluzow N. XI i XII.			
— 3½ — — 12 —	8	40	58½
— 3 — — 10 —	8	28	83
— 3 — — 8 —	10	21	33
— 1½ — — 10 —	16	12	66½
— 1½ — — 7 —	28	9	16½
— 2½ — — 14 —	1	ceny nieozn.	
— 3½ — — 10 —	8	ceny nieozn.	
Desek dębowych.			
Dług. 2 sążni, szer. 10 grub. 3 duij.	256	ceny nieozn.	
— 1½ — — 10 — 2½ —	16	ceny nieozn.	

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi niniejszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami do targow w tym Komitecie odbywać się mających dnia 16, 17 i 18 następującego mca iunii na dostarczenie do 1go iulii dla II Dyrekcyi robot Windawskiej Wodney Komunikacyi 600 pudow smoły.

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Komunikacyi niniejszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami do targow w tym Komitecie dnia 13, 14 i 15 następującego iunii odbywać się mających, na dostawienie do I. Dyrekcyi Windawskiej Wodney Komunikacyi różnego rodzaju materiałów, a mianowicie: lin bielnych osekowych pudow 35, powrozow smolonych pud. 10, szpagatu holenderskiego pud 1 fant. 20, kotłow czuhunnych wielkości każdy do czterech wiader 2, sadła wieprzowego pud. 10, éwieków: trójciosowych 5000, dwóciosowych 5000 i jednociosowych 5000, i krat naygęstszych sztuk 16.

Za Sekretarza Masłow.

1 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg komunikacyi niniejszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikoyami na targi w nim

14 i 15 dnia następującego czerwca mca odbyć się mające, na dostawę dla III Dyrekcyi Windawskiej Wodney Komunikacyi różnego rzemiosła dziesiątników, iako to: ciesielskich 4, mularskich 6 i Strycharskich 2 z poniżeniem ofiarowanych cen po 3 rub. za każdego na dzień; iakowito dziesiątnicy potrzebnymi są do 15 października terażniejszego 1850 roku.

Za Sekretarza Masłow.

W e z w a n i e s u k c e s s o r ó w.

1 Po przedstawieniu Generalnego Sztabu Generał-Majora i Kawalera JW. Tennera, Opiekuna Panny Henryety Baronessy fon Blum i po nastatey w Opiece Szlacheckiej Ptlu Wileńskiego na dniu 6. m. czerwca rezolucyi; przez niniejsze, powiódnie wzywają się sukcesorowie zmarłej Kollegialney Sowietnikowey Żanety fon Blum z domu Salisse Kontessy, aby oni, jeżeli mają sukcesyynne prawo do zawładania pozostatey po śmierci brata iey, Komercyi Sowietnika Chrystiana Salisse Kontessy, a także zmarłej żony iego z domu Galli, części pustey ziemi w Królestwie Pruskiem w Szląsku, w bliskości miasta Hirsbergu pod N. 1046 litera E położoney, Kowolirbergiem nazwaney, nieodmiennie w przeciągu trzechmiesiącznego terminu, od pierwszego ogłoszenia, z prawnemi dowodami iawili się do niniejszey Opieki, gdyż w przeciwnym razie, po ukończeniu naznaczonego czasu, stracą prawo do rzeczoney ziemi. Wilno 1850 roku czerwca 9 dnia (podpisano) zastępujący Marszałka Podkomorzy Wileński Gedeon Jelenki.

Sekretarz W. Sięnkiewicz.

U w i a d o m i e n i e.

1 Uprzywileiowany Dentysta Löffler zawiadania niniejszém Szanowną Publiczność, iż na czas krótki wydała się z miasta Wilna do mineralnych wód, i że po powrocie swoim wyda dziełko w drugiey edycyi pod tytułem o sposobach porządnego utrzymania zębów i dziąseł, z dodatkiem prawideł dla dozoruujących nad dziećmi, iak mają one w przyzwoitey czystości co do zębów i dziąseł utrzymywać. Mieszkam w domu Korwela za Wzitykami. Löffler.

Wolno drukować. Policmeyster Chrzęstowski.

O s w i a d c z e n i e.

1 Roku 1850 miesiąca maja 22 dnia przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskimi powiatowemi Mozyrskimi. naysolenieysza czyni się awizacya, przezemnie Stanisława Bykowskiego Komornika Bobruyskiego niżej własnoręcznie podpisanego w następney treści. Przyjąwszy pełnomocną plenipotencyą w roku terażniejszym 1850 mca maja 1 dnia wydaną i w tymże samym dniu przed aktami Ziemskimi Mozyrskimi przyznaną, od JW. Maryi z Oskierkow Oskierczyney Strażnikowey Polney W. Xięstwa Litewskiego, dla kończenia interessow ze wszystkimi iey wierzycielami i kredytorami, czy przez dobrowolny przyjacielski układ, a tym samym zupełne z niemi rozliczenie się, lub też w razie wierzycieli na to nieprzystania, przez oddanie JW. Oskierczyney Strażnikowey dziedzicznych majątkow w Mińskiej Gubernii położonych pod

rozbiór, taxę i exdywizyą. Skutkiem czego ciesząc się nadzieją przyjacielskiego umiarkowania, a nie mogąc pojedynczo z każdym poosobno rzeczy kończyć postanowitem przez to pismo publiczne do Akt Ziemskich Pttowych Mozyrskich wnoszące się, i przez Gazetę Kuryera Litewskiego trzykrotnie ogłosić się mające, wzywać i prosić wszystkich JWW. WW. i iakiegobądź tytułu wierzycieli JW. Murry z Oskierków Oskierczyney Strażnikowey Litewskiej, oraz wszelkich do majątku iey pretensorów, aby mając na celu dobro własne, spokojność i umiarkowanie dalszych strat, zechcieli na dzień piętnasty miesiąca iulii roku teraz biegnącego przybyć z dowodami swych należności, czy sami osobicie, lub przez swych w tém zdarzeniu pełnomocników do miasta Pttgo Mozyrza, gdzie ich wszystkich w czasie naznaczonym oczekiwać będą w domu Starozakonnego Aryi Ofenhendena b. Burmistrza miasta Mozyrza, na ulicy Mińskiej położonym a za przybyciem i zebraniem się w to miejsce wszystkich pretensorów, okażą każdemu tabelę długów JW. Strażnikowey Oskierczyney, oraz odkryją wszelkie iey własne fundusze ziemne i ruchome na satysfakcyą wierzycieli iść mogące i powinne, po dopełnieniu czego, podam każdemu projekta do kombinacyi i układów, i wzajemnie będą słuchał mnie podać się mających, a nareszcie jeżeli ich wola zaydzie z każdym finalnie skończą, w przeciwném zaś zdarzeniu do rozbioru majątkow każdego powołam i ony ogłoszę.

Stanisław Bykowski Komor. Bobr.

Roku 1830 mca maja 22 dnia, przed aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemi powiatu Mozyrskiego, stanąwszy osobicie W. Stanisław Bykowski Komornik Bobruyski, niniejsze ogłoszenie i wezwanie, awizować się w Kuryerze Litewskim mające, za podaną prośbą i nastąpił rezolucyą, dla wpisania do protokołu po-

toznego oświadczeń podał, w czym Sąd Ziemski Mozyrski, przy wycisnieniu urzędowej pieczęci poświadcza.

JEGO IMPERATORSKIEY Alexander Narku-
MOŚCI Mozyr. Ziem. pottgo ski Podśęd. Ziem.
Sądu pieczęć. Mozyrski.

Regent Felix Knobelsztof.

Wolno drukować. W Wilnie 9 czerwca 1830.

Michał Oczapowski Cenzor.

Sądy Exdywizorskie.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na fundusze W. Andrzeia Kazigrodzkiego Sędziego Granicznego Wileyskiego, skutkiem remissyynnych wyrokow Ziemstwa powiatu Wileyskiego i Sądu Głównego Mińskiego 2go Departamentu w majątności Wierzchowce, też w powiecie Wileyskim leżącej ustanowiony, po odbyciu czynności pierwszemu zjazdowi właściwych, komportacyą tak po debitorze, iako też wszystkich pretensorach rozmaitych dowodow gruntuiących ich dopominki na czterotygodniową persystencyą od dnia 15 męca iunii idącego dopiero roku do Kancellaryi Sądu powiatowego Wileyskiego przeznaczył; powtórny zaś zjazd dla ostatecznego rozszdzenia całkowitego Exdywizyynnego dzieła na dzień 28 męca iulii takż niniejszego 1830 roku odłożył, o iakowym to czasie, iżby wszystkie interesowane strony były wiadomemi, i iżby z pretensyami swoimi w wyrażonym czasie bezzwłocznie iawily się, przez niniejszą awizacyą ogłasza. Datt. 1830 roku miesiąca maja 8 dnia w Wierzchowce.

Antoni Jaźwiński Podśędek Ziem. Miński Exdywizor.

Eustachi Korsak Podśędek Ziem. Borysow Exdywizor.

Kazimierz Boharewicz Podśędek Ziem. Wileyski Exdywizor.

Ogłoszenie poraz 3ci.

Przedaż majątku.

3 Litewsko-Wileńska Izba Powszechney Opieki niniejszém ogłasza, iż w niey będzie się przedawać z aukcyynnego targu oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu nieruchomy majątek Wysoki Dwór obywatela byłego Kowieńskiego Marszałka Franciszka Kozakowskiego położony w Upickim Powiecie Wileńskiej Gubernii, w którym w ostatniej 1816 roku rewizyi liczy się 18 włóściańskich męzkiey płci dusz, we cztery miesiące od dnia późniejszego wydrukowania w St-Petersburskich lub Moskiewskich gazetach; do czego osobno naznaczone będą poprzednicze terminy. Maja 28 dnia 1830 roku.

Испекторъ Андрей Сейфершъ.
Секретаръ Иванъ Солиманъ.

Publiczna przedaż.

3 Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu niniejszém ogłasza się: iż na zadość uczynienie przysądzonych wyrokiem Rządzącego Senatu z żyda Leyby Judelowicza na korzyść skarbu za przewoz kontrabandnych towarow pennych pieniędzy 43,291 rub. i 49 kop. assygnacyami, Rząd ten przeznaczył przedać z publicznych targow domek w mieście Wilnie na szpitalney ulicy pod N. 345 sytuowany, w połowie tylko do tego Judelowicza przyuależny, przynoszący, z tey części roczney intraty 8 rub. 50 kop. srebrem, a za czym życzący kupić połowę pomienionego domku zechcą

przybydź do tego Rządu na targi na terminach pierwszym 3go, drugim 5go dnia następnego lipca, a trzeci i ostateczny w trzy miesiące, od dnia pierwszego wydrukowania, które późniey zrobioném będzie w Sankt-Petersburskich lub Moskiewskich gazetach maja 31 dnia 1830 roku.

Assessor Józef Szulc.

Naczelnik Stoła Romuald Czarnocki.

3 Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na uzyskanie skarbowych poszlim za skonfiskowane w 1825 roku na święto-Stefańskiej rogatce miasta Wilna kontrabandne towary, w ogóle 1,958 rubli 58 kop. assygn. oddany na przedaż dom żyda Hirszy Żelikowicza Bratenka, czyli Kaca w mieście Wilnie na Franciszkańskim zaułku pod N. 360 położony, oceniony 3,678 rub. 80 kop. assygn. i do takowey przedaży naznaczone terminy: pierwszy 3go, drugi 5go dnia następującego lipca, a trzeci i ostateczny we trzy miesiące, od dnia pierwszego wydrukowania, które w Sankt-Petersburskich i Moskiewskich gazetach późniey uczynioném będzie; azatém życzący uczestniczyć w targach i kupie pomienionego domu, zechcą przybydź na te terminy do tegoż Rządu. Maja 31go dnia 1830 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Kollegialny Sekretarz Adam Winkler.